

Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ Μητροπολίτης Ταμασού Ησαΐας Κυκκώτης

Ιερά Μονή Κύκκου, 15 Αυγούστου 2018.

Πανιερώτατε Αγιε Μητροπολίτα Κύκκου και Τυλληρίας και Σεβαστέ μας Γέροντα κ.κ. Νικηφόρε, ιερά χορεία των μοναχών τής του Κύκκου Ιεράς Βασιλικής και Σταυροπηγιακής Μονής, πεφιλημένοι εν Χριστώ προσκυνητές.

Και πάλιν ενώπιον της ιεράς και θαυματουργικής εικόνας της Ελεούσης Παναγίας του Κύκκου της τροφού ημών Μονής, αξιώνομαι, εγώ ο ανάξιος δούλος της, να απευθύνω λόγους και μαρτυρίες δοξολογικές, επ' ευκαιρία της αγίας και ενδόξου αυτής Μεταστάσεως, τη σεπτή αδεία και ευλογία του πνευματικού μου πατρός, του Κύκκου Νικηφόρου, τον οποίο και εκ μέσης καρδίας ευχαριστώ.

Οποία η τιμή, συνάμα δε και η μεγίστη ευθύνη, αδελφοί μου, να καταξιώνεται ένας αμαρτωλός άνθρωπος, κατασκανδαλωδώς ευνοημένος από τη Χάρη της, να ομιλεί για Εκείνην, η οποία, διά της εναρέτου ζωής της και θεία συναινέσει, διέλυσε τα δεσμά του θανάτου και υπερέβη τα όρια του χωροχρόνου, γενομένη στο διηνεκές ελπίς και προστασία απάσης της ανθρωπότητας.

Εκ προοιμίου, ταπεινά ζητώ το έλεος της Κυκκωτίσης Μητέρας μου για τούτο το τόλμημά μου, κλίνοντας ενώπιόν της γόνυ μετανοίας και υϊκής ευλαβείας.

«Εν τη γεννήσει την παρθενίαν εφύλαξας, εν τη κοιμήσει τον κόσμον ου κατέλιπες, Θεοτόκε».

Ἦ τοῦ παραδόξου θαύματος! ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς, ἐν μνημείῳ τίθεται, καὶ κλίμαξ πρὸς οὐρανόν, ὁ τάφος γίνεται. Εὐφραίνου Γεθσημανῆ, τῆς Θεοτόκου τὸ ἅγιον τέμενος. Βοήσωμεν οἱ πιστοί, τὸν Γαβριὴλ κεκτημένοι ταξίαρχον, Κεχαριτωμένη χαῖρε, μετὰ σοῦ ὁ Κύριος, ὁ παρέχων τῷ κόσμῳ διὰ σοῦ τὸ μέγα ἔλεος. Τα Θεομητορικά αὐτὰ ποίηματα τοῦ θερινοῦ Πάσχα, «ὡς δρόσος αερμῶν», ανακουφίζουν τὴν ψυχὴ μας, δίνοντας χαρὰ καὶ ἐλπίδα στὴν ἀπελπιστικὰ ταλαίπωρη ζωὴ μας.

Ζούμε σε καιρούς δύσμοιρους και χαλεπούς. Τα πάντα γύρω μας πνίγονται από τους καπνούς του πολέμου, εκατομμύρια άνθρωποι εκτοπίζονται από τις πατρογονικές τους εστίες και χάνονται στα μανιασμένα νερά των ωκεανών, προσπαθώντας να βρουν τη λύτρωση. Εν εσχάτοις καιροίς, το θηρίο της αποκαλύψεως βρυχάται ὄλο και πιο δυνατά, κυνηγώντας και φοβερίζοντας τους ανθρώπους, με νέους και παλαιούς τρόπους, που ο νους μας δεν μπορεί να χωρέσει.

Προκαλείται το ανθρώπινο γένος να υποκύψει στις απειλές του και να υποταχτεί στις ορέξεις του. Ο σκοπός του θηρίου, ένας και παντοτινός, να βλαστημήσουμε τον Δημιουργό, να καταστρέψουμε την εικόνα του στη γη, δηλαδή τον άνθρωπο, και, τελικά, να αρνηθούμε την ύπαρξή του Θεού και Σωτήρα μας υποτασσόμενοι αμαχητί στις σκοτεινές δυνάμεις του κοσμοκράτορα του κόσμου τούτου, τουτέστιν του διαβόλου.

Ολοένα και κερδίζει έδαφος, ολοένα και περισσότεροι άνθρωποι αποστρέφουν το βλέμμα τους από τον Θεό και ειρωνεύονται κάθε τι που έχει σχέση μαζί του. Αρνούνται την κατ' εικόνα και καθ' ομοίωση του Θεού φύση τους, αμφισβητούν την καταγωγή τους, διαφωνούν με τον σκοπό του είναι τους, που δεν είναι άλλος από τον αγιασμό και τη θέωση, δεν αναγνωρίζουν την αγάπη και τις ευεργεσίες του Ιησού, τη σταύρωση και την ανάστασή του.

Ως αποτέλεσμα είναι το μεγαθήριο του εγώ και των παθών του ανθρώπου να προκαλεί σύγχυση, όλεθρο και καταστροφή στο πέρασμά του. Φόνοι, διαστροφές, εξαρτήσεις, αδικίες, αλόγιστη χρήση ενέργειας και τεχνολογίας δεν δολοφονούν μόνο την ψυχή του, μα και το φυσικό περιβάλλον που του χάρισε ο Θεός.

Βλέπετε, και αυτό, ως δώρημα του Θεού, είναι μέσα στα σχέδια του θηρίου, αφού με κάθε ματιά στις θάλασσες και τις κοιλάδες, στους ποταμούς και τα άστρα, στα δάση και τα βουνά, μαρτυρείται και δοξολογείται το όνομα του μεγάλου Δημιουργού και Αρχιτέκτονος του σύμπαντος κόσμου, του Αγίου και Τριαδικού Θεού μας.

Πού να βρούμε λύτρωση, ανήμποροι και εγκλωβισμένοι μέσα στον ψεύτικο μικρόκοσμο του εγώ μας; Η αμαρτία έγινε δευτέρα φύση μας. Ποιος είναι αυτός, ανάμεσα στο γένος μας, Θεοφόρος, που νοιάζεται την κατάντια μας, αυτός που γεννήθηκε, όπως εμείς, και μας πονεί σαν τα παιδιά του; Ποιος είναι εκείνος ο Άγιος, του οποίου η παρρησία προς τον Θεό μπορεί να συνταράξει τα σύμπαντα και να προκαλέσει το έλεός του για την αστοχία και προδοσία μας; Πανθομολογουμένως, αδελφοί μου, η απάντηση είναι μία. Αγιωτέρα και ισχυροτέρα όλων των ανθρώπων είναι η φιλόανθρωπος Παναγία μας.

Η Ελεούσα και Παραμυθία Μητέρα μας, ένθρονη εδώ και αιώνες στο Κυκκώτικο βασιλομονάστηρο κάστρο της, αποτελεί φάρο και πομπό αγιότητας, διαβεβαιώνοντάς μας, δια των θαυμάτων της, ότι δεν θα μας εγκαταλείψει και δεν μας αφήσει ποτέ μόνους. Η Υπεραγία Θεοτόκος, η Παντάνασσα Μεγαλόχαρη, η Μητέρα πάντων των χριστιανών, δεν μας εγκατέλειψε, αναχωρώντας, διά του θανάτου, από τον μάταιο τούτο κόσμο. Είναι μαζί μας, διαμεσολαβώντας καθημερινά στον Υιό και Θεό της για χάρη εκείνων, οι οποίοι ζητούν ταπεινά και με πίστη τις πρεσβείες της.

Αναφωνεί από τα βάθη των αιώνων ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός «Πώς η πηγή της ζωής πηγαίνει προς την ζωή περνώντας από τον θάνατο!», Ο θάνατος της «ζωαρχικής Μητρός» του Κυρίου υπερβαίνει την έννοια του θανάτου, με αποτέλεσμα να μην ονομάζεται καν θάνατος, αλλά «κοίμησις» και «θεία μετάστασις». Θεολογικά, το ζήτημα αυτό βασίζεται και αποδεικνύεται ως η λογική συνέπεια, αφ' ενός μεν της οντολογικής σχέσεως της Θεοτόκου με τον Θεάνθρωπο Χριστό, αφ' ετέρου δε της Αναστάσεως του Ιησού Χριστού.

Το καθαγιασμένο από τα αίματα του Υιού της σώμα της δεν ήταν δυνατό να δεχθεί τη φθορά, γι' αυτό και, κατά κάποιο απόκρυφο κείμενο για την Κοίμηση, μετά την έξοδο της ψυχής από το σώμα, τόσο το σώμα, όσο και ο τάφος που είχε τοποθετηθεί στη Γεσθημανή εξέπεμπαν μύρον ευωδίας. Έτσι, τρεις μέρες μετά την Κοίμησή της και το σώμα της Υπεραγίας Θεοτόκου μετατίθεται στον Παράδεισο. Με άλλα λόγια, η Μετάσταση της Θεοτόκου, όπως την εορτάζει και τη θεολογεί η Εκκλησία, είναι η ανάσταση της Θεοτόκου που προκαταλαμβάνει την ανάσταση όλων των ανθρώπων.

Αυτή είναι και η θεολογική θέση του αγίου Ιωάννη του Δαμασκηνού «Εντεύθεν ου θάνατον την ιεράν σου μετάστασιν λέξομαι, αλλά κοίμησιν ή εκδημίαν ή ενδημίαν ειπείν οικειότερον. Εκδημούσα γαρ των του σώματος, ενδημείς προς τα κρείττονα».

Ο Γερμανός, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως μας πληροφορεί τα εξής: «Όπως ο Υιός σου και Θεός των όλων εγεύθη κατά την σάρκα του τον ίδιο θάνατο και όπως δόξασε τον δικό του ζωοποιό τάφο, έτσι δόξασε και το δικό σου μνήμα, που εδέχθη κατά την κοίμησή σου Σε τη Μητέρα της ζωής. Και οι δύο τάφοι δέχθηκαν μεν, χωρίς να φαντάζονται, κάτι ξεχωριστό, τα σώματα και των δύο, αλλά δεν ενήργησαν καμιά διαφθορά σ' αυτά. Διότι δεν ήταν δυνατόν συ που ήσουν δοχείο που εχώρησε τον Θεό, να διαλυθείς στο χώμα της νεκρώσεως. Επειδή Αυτός που εταπεινώθη και εκυοφορήθη μέσα σου ήταν εξ αρχής Θεός και ζωή προαιώνιος, έπρεπε και συ, η Μητέρα της Ζωής, να γίνεις σύννοικος με τη Ζωή.

Ολοκληρώνοντας, ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς τονίζει: «Μόνη η Θεοτόκος τώρα, προ της Δευτέρας (δηλαδή Παρουσίας), βρίσκεται με το θεοδόξαστο σώμα της μαζί με τον Υιό της στον ουράνιο Παράδεισο. Διότι δεν μπορούσαν να κρατούν παντοτινά η γη, ο τάφος και ο θάνατος το

σώμα εκείνο, που έγινε δοχείο του Θεού και πηγή της Ζωής» (PG 151, 465).

Στις πρώτες σελίδες της Αγίας Γραφής συναντούμε μια εξαιρετη προφητεία που έχει ζωτική σημασία για τη θέση της Παναγίας Θεοτόκου Μαρίας στο θείο σχέδιο της ανακλήσεως του ανθρώπου στον παράδεισο, μόλις οι πρωτόπλαστοι είχαν παραβεί την εντολή του Θεού.

Ο Θεός δίνει μεγάλη και επίσημη υπόσχεση προς το ανθρώπινο γένος. Απευθυνόμενος στον διάβολο λέγει: «Έχθραν θήσω ανά μέσον σου και αναμέσον του σπέρματος αυτής. Αυτός σου τηρήσει κεφαλήν και συ τηρήσεις αυτού την πτέρναν».

Αυτή λοιπόν είναι η γυναίκα, από την οποία θα εγεννάτο εκείνος, που θα συνέτριβε τον εχθρό του ανθρώπου, τον διάβολο, και θα έδινε τη σωτηρία στο ανθρώπινο γένος. Αυτή ήταν η ευλογημένη απόγονος της Εύας. Η Παναγία Θεοτόκος, η οποία με μια σύλληψη υπερφυσική, έφερε στον κόσμο τον Σωτήρα του κόσμου. Δίκαια λοιπόν, η υπόσχεση αυτή ονομάστηκε «Πρωτευαγγέλιο», η πρώτη δηλαδή αγγελία που έδωσε ο Θεός στους ανθρώπους και προανήγγειλε καθαρά την ενανθρώπιση του Κυρίου από την Παρθένο Μαρία.

Στην Π.Δ. ο μεγάλος προφήτης Ησαΐας προανήγγειλε στον οίκο Δαβίδ «διά τούτο δώσει Κύριος αυτός υμίν σημείον. Ιδού η Παρθένος έξει εν γαστρί και τέξεται Υιόν και καλέσεις το όνομα αυτού Εμμανουήλ» (Ησαΐα ζ' 14).

Στην Αγία Γραφή υπάρχουν και άλλα χωρία, όπως αυτό της αφλέκτου βάτου και της κλίμακας του Ιακώβ, τα οποία αποτελούν, κατά την Ορθόδοξη Εκκλησία μας, προεικόνιση και προτύπωση της Παναγίας Θεοτόκου, που, ως παρθένος, διαφυλάχθηκε και στη σύλληψη και στην κύηση και μετά τη γέννηση του Σωτήρος Χριστού, εξ ου και ονομάζεται «Αειπάρθενος».

Αδελφοί μου,

Είναι δύσκολη η σκιαγράφηση της Αειπαρθένου και Μητέρας του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού. Χρειάζεται κάποιος πολλά χαρίσματα, για να τολμήσει να μιλήσει για την Υπεραγία Θεοτόκο. Ο Άγιος Αθανάσιος μάς βεβαιώνει ότι αυτή ήταν γεμάτη με όλες τις δωρεές του Αγίου Πνεύματος.

Παρουσιάζεται σεμνή και ντροπαλή, προσεκτική και συνετή, με φρόνηση και υπέρλαμπρη αγνότητα και καθαρότητα, με δυνατή πίστη, με ολόψυχη υπακοή και βαθιά ταπείνωση, Κεχαριτωμένη, όπως την προσφώνησε ο ίδιος Αρχάγγελος.

Στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, η απάντησή της στον Άγγελο «ιδού η δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατά το ρήμα σου» φανερώνει την μεγαλυτέρα των αρετών της, ήτοι την τέλεια αφοσίωσή της και την εγκάρδια υποταγή της στο θέλημα του Θεού, γενομένη τοιουτοτρόπως αιώνιο παράδειγμα θείας υπακοής για το γένος των ανθρώπων. Η Παναγία, πάνω από τη δύναμη κάθε λογικής, τοποθετούσε την πίστη και είχε πεποίθηση στη δύναμη της αγαθότητας του Θεού. Πίστευε στα λόγια του Θεού, στον οποίο «ουκ αδυνατήσκει παν ρήμα».

Πανιερώτατε και σεπτή ομήγυρις,

Η Θεοτόκος και μητέρα του Φωτός δικαίως αποτελεί την μεγαλυτέρα παρηγορία των πονεμένων ανθρώπων. Αυτή βίωσε τον αβάσταχτο πόνο του σταυρικού θάνατο του Υιού της, γι' αυτό και όλοι οι πονεμένοι άνθρωποι την έχουμε ως ελπίδα και φάρμακο στα τραύματά μας.

Σε αυτήν καταφεύγουμε στις δύσκολες στιγμές μας ως άτομα, αλλά και ως έθνος. Σε στιγμές δύσκολες, όπως ήταν η Ελληνική Επανάσταση, η γερμανική κατοχή, η Μικρασιατική καταστροφή και η κυπριακή τραγωδία του 1974, σε αυτήν ο λαός μας κατέφευγε και ζητούσε παρηγορία και στήριγμα.

Έτσι, και τώρα σε αυτήν ας καταφύγουμε μέσα στον αφόρητο πόνο από την τελευταία τραγωδία που βρήκε την Ελλάδα μας, όπου δεκάδες συνανθρώπων μας κήκον ζωντανόι, ενώ εκατοντάδες έχασαν τα σπίτια και τις περιουσίες τους.

Ευρισκόμενος εκεί, ακριβώς μετά την καταστροφή, εκ μέρους της Εκκλησίας μας, συνειδητοποίησα ότι η μοναδική φράση που κυριαρχούσε μέσα στον πανικό και την απελπισία ήταν μονάχα μία: «Παναγία μου βοήθα μας». Έτσι, λοιπόν, σας μεταφέρω αυτή την παράκληση των πυροπλήκτων αδελφών μας. Ας καταφύγουμε όλοι στην Υπεραγία Θεοτόκο και ας της απευθύνουμε τη θερμή προσευχή μας να τους παρηγορήσει και να τους χαρίσει το βάλαμο της χάριτός της, ως φάρμακο βοηθείας στις ψυχές τους.

Ακόμη, ας την παρακαλέσουμε να απλώσει τα άγια χέρια της ως στοργική μητέρα και να δροσίσει τα ταλαιπωρημένα και αδικημένα πλάσματα του Θεού σε όλο τον κόσμο, ανεξάρτητα από φυλή χρώμα η θρησκεία.

Όλοι δοκιμαζόμαστε, Παναγία μου, γιατί είμαστε παιδιά του Υιού σου, του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, και ο αντίχρηστος αυτού λυσομανώς μάχεται, ως λέων ωρυόμενος, ζητώντας να καταπιεί την ψυχή μας.

Δώσε, Παναγία μου, θεραπεία και υπομονή στις θλίψεις των εν ασθενεία ευρισκομένων υπό σωματικών και ψυχικών νοσημάτων. Αποδίωξε τα πονηρά πνεύματα των δαιμονιζομένων και των θυμάτων της βασκανίας, δώσε δύναμη ψυχής στον αγώνα αποτοξίνωσης των εξαρτημένων από κάθε μορφή εθισμού. Ρίξε το βάλαμο παρηγοριάς, υπομονής και αντοχής στο ανείπωτο μαρτύριο που περνούν οι πρόσφυγες και οι μετανάστες αδελφοί μας, θεράπευσε τους πληγωμένους των πολέμων, στήριξε τα ορφανά, απάλυνε τον πόνο των γονιών που έχασαν τα παιδιά τους, Παναγία μας, γιατί κι εσύ ένιωσεσ τον πόνο από τον άδικο χαμό του παιδιού σου.

Δώσε, Παναγία μου, δύναμη στη νεολαία μας να αντέχει του πειρασμούς του θηρίου και ευλογημένη με αρετές να αναγνωρίζει τον Χριστό στις αξίες της πίστεως, της πατρίδος, μα και της οικογένειας. Χάρισε δύναμη στους γονείς που πασκίζουν με πολλές θυσίες να κρατήσουν τον ιερό θεσμό της οικογένειας ζωντανό, ενίσχυσε τον αγώνα των μονογονιών, των διαζευγμένων να μεγαλώσουν με πόνο και δυσκολίες τα παιδιά τους των ατέκνων ζευγαριών που αγωνιούν να αποκτήσουν παιδιά και, επιτέλους, δώσε φώτιση στους ταγούς του κόσμου τούτου πολιτικούς και εκκλησιαστικούς να είναι δίκαιοι, τίμιοι και ενάρετοι, για να δημιουργούν και όχι να καταστρέφουν.

Περαίνοντας τον λόγο μου, εν Χριστώ αδελφοί και αδελφές, επιτρέψτε μου να προσθέσουμε στις προσευχές μας, για ακόμη μια φορά τις δεήσεις και για τη μοιρασμένη και ταλαιπωρημένη Κύπρο μας, να διευκρινιστεί επιτέλους η τύχη των αγνοουμένων μας, να παρηγορηθούν οι μανάδες αυτών και των νεκρών μας, να ενισχυθούν οι ελπίδες των προσφύγων μας και να λάμψει και στο νησί μας ο πολυπόθητος Ήλιος της ειρήνης, της ενότητος και της δικαιοσύνης.

Η Χάρις της Παναχράντου Θεοτόκου Μαρίας, της Ελεούσας του Κύκκου, ας είναι μαζί μας και τώρα και πάντοτε.

Αμήν.